

§ 17**Barn med osäkra boendeförhållanden –
Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning**

Dnr 3.4.1-140/2017

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport.
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till berörda stadsdelsnämnder.

Särskilt uttalande

Ordföranden Åsa Lindhagen m.fl. (MP) och ledamöterna Rana Carlstedt m.fl. (S), Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) lämnar följande särskilda uttalande

Socialtjänstinspektörerna har gjort en mycket värdefull granskning av socialtjänstens arbete med de barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Dessa familjer, varav många är ensamstående mammor med ett eller två barn, är en mycket utsatt grupp, som vi tyvärr ser har vuxit under de senaste åren. Hemlösheten i Stockholm i stort har minskat över tid, men barnfamiljer som saknar eget boende ökar. Deras vardag präglas av osäkerhet gällande de mest grundläggande behoven. Det är en utveckling som vi ser mycket allvarligt på och därför också på olika sätt arbetar med att vända.

I granskningsrapporten pekar inspektörerna på bristande barnperspektiv i bedömningarna, att barn inte görs delaktiga eller får information och att det ofta rör sig om korta beslutsperioder, vilket skapar en otrygghet hos familjerna. Därtill används möjligheten att bevilja kompensatoriska insatser till barnen (t.ex. extra bidrag till fritidsaktiviteter) för sällan.

Rapporten är ett viktigt verktyg vars slutsatser kommer att tas hänsyn till och bidra till utvecklingsarbetet för socialtjänstens verksamheter.

För att komma till rätta med den utveckling vi ser har majoriteten sedan tidigare initierat ett antal åtgärder, både på kort och lång sikt. En stabilare boendesituation är en förutsättning för att ta sig an andra utmaningar. Därför har SHIS Bostäder fått ett tydligare uppdrag i att tillhandahålla genomgångsbostäder för barnfamiljer.

Genomgångsbostäder är inte fasta kontrakt, men innebär en mycket tryggare boendesituation för familjen och underlättar därmed i sökandet efter en fast bostad, t.ex. genom att samla köpoäng hos bostadsförmedlingen.

Vi behöver också se över de andra verktyg som socialtjänsten har för att motverka hemlöshet. Ett sådant verktyg är försöks- och träningslägenheter, insatser inom socialtjänsten som riktar sig till de personer som av olika skäl har ett behov av stöd för att klara av ett boende. Här behöver det tydliggöras att det inte ska vara ett hinder att ha hemmavarande barn för att kunna ta del av dessa insatser, under förutsättning att de andra villkoren är uppfyllda. Detta är ett arbete som pågår.

Ytterligare en aspekt är de personer som till följd av våldsproblematik står utan fast bostad. Det finns i Stockholms stad ett särskilt förturssystem som innebär att personer som utsätts för hot och våld ska kunna erhålla en lägenhet med förtur. Här ser vi behov av att skapa större tydlighet vad som gäller för de som utsatts för hot och våld så att de som har rätt till insatserna får ta del av dem.

Socialtjänsten behöver också tydligare se till barnets bästa och barnets perspektiv. Därför har vi tidigare i år beslutat om ett stödmaterial för handläggare som arbetar med ekonomiskt bistånd med syfte att ge stöd till socialsekreterare i hur de kan synliggöra barn, bättre utreda deras individuella behov samt en vägledning i att göra barnkonsekvensanalyser inför beslut. Vi har även i budget för 2017 gett socialförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för arbetet med de barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden, i syfte att stärka stadens arbete.

Inga barn i Stockholm ska behöva leva i otrygga boendeförhållanden. Därför är de barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden en mycket prioriterad målgrupp för majoriteten. Arbetet för att säkerställa en trygg och säker uppväxt för alla barn i Stockholm ska vidareutvecklas och intensifieras.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) och ledamoten Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (L) lämnar följande särskilda uttalande

Vi tackar socialtjänstinspektörerna för en angelägen granskning av ett viktigt område. Alla barn har rätt att växa upp med tak över

huvudet och i trygghet. Det handlar om rätten till en bra barndom och en bra framtid.

Osäkra boendeförhållanden riskerar att föra med sig negativa följdverkningar för barnen. Bristen på kontinuitet och rutiner gör det svårt att kunna koncentrera sig på skolan, något som också förvärras av den trångboddhet som ökar i omfattning. Skolan och socialtjänsten har en mycket viktig uppgift att samverka för att ta ett helhetsansvar för barnen och skapa tid och utrymmen för läxläsning och lärande.

Det är bra om stadsdelarna blir bättre på att se över behovet av kompensatoriska åtgärder på den sociala barnavårdens sida, men skolans roll måste också tas med. Mot bakgrund av att tidigare granskningar har pekat på brister i samverkan mellan skola och socialtjänst vill vi understryka vikten av detta.

Det är oroväckande att samverkan med SHIS verkar så illa utvecklad. SHIS gör ett bra jobb i det tysta med att hjälpa stockholmare med en svår situation på bostadsmarknaden.

Socialtjänstinspektörernas granskning visar att olika arbetssätt verkar ge olika resultat. Det är viktigt att förvaltningen och berörda stadsdelar lär sig av arbetssätt som fungerar.

I flera ärenden har socialtjänstinspektörerna i sina granskningar lyft fram brister i barnperspektivet på olika områden inom socialtjänsten. Barns behov beaktas inte. Konsekvenserna för barnen av de beslut som fattas analyseras inte. Barnen är inte delaktiga.

Det framstår alltmer som ett systemfel som kräver betydande förbättringar, inte minst i ljuset av de höga ambitioner som finns angående barns rättigheter och delaktighet. Det är inte bara en fråga om barnens rättigheter, utan också en kvalitetsfråga: endast om hela familjens situation beaktas fullt ut, inklusive barnens, kommer familjen att kunna få rätt.

Ersättaryttrande

Ersättarna Stina Bengtsson (C) och Sofia Modigh (KD) hänvisar till Moderaternas och Liberalernas särskilda uttalande.

Ärendet

Kvalitetsgranskningen avser barnperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd avseende barnfamiljer med osäkra

boendeförhållanden vid stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen-Norrmalm-Östermalm samt Spånga-Tensta. De granskade verksamheterna hade i hög grad dokumenterat planer med mål och delmål kring boendesituationen, vilket stämmer väl överens med de mål som anges i stadens program mot hemlöshet. I dokumentationsgranskningen var barnens livsvillkor ofta osynliga och det återfanns barnkonsekvensanalyser i låg grad varför utvecklingsarbetet behöver fortsätta.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 5 juli 2017.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.